

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

Jaarverslag 2023

Bibliotheek Montferland

uitgezwaard

we zwaaien mensen uit
ons leven
zonder vooraf te weten

'was gezellig'
'zie je gauw'
'welterusten'
'ik hou van jou'

en wat voelde als een komma
blijkt uiteindelijk een punt

we zwaaien uit
zonder te weten
omdat je soms
niet weten kunt

Merel Morre

'Mensen helpen mensen' staat heel groot op een presentatie tijdens een dag over digitale vaardigheden. Voor Bibliotheek Montferland had dat het thema van 2023 kunnen zijn.

Terugkijken op 2023 kan niet anders dan met onze directeur/ bestuurder Eric van der Wal in gedachten; een echt mensenmens. Eind november 2023 blijkt dat Eric ziek is. Hij overlijdt in januari 2024 aan complicaties na een operatie.

Eric werkte sinds 2013 als directeur/bestuurder van Bibliotheek Montferland. Hij was een betrokken bestuurder met hart voor de bibliotheek. Hij zag de bibliotheek als een plaats waar mensen centraal staan. Net na de verhuizing van Bibliotheek Didam naar een nieuwe locatie was er volop reuring in het gebouw; kinderen van een basisschool deden mee aan een groepsbezoek, ouderen volgden een computercursus, de Raad van Toezicht vergaderde én bezoekers werkten, lezen en zochten boeken uit. Eric genoot hier zichtbaar van. Dit was hoe hij zijn bibliotheek het liefste zag!

*De bibliotheek als een gemeenschap van én voor mensen!
Medewerkers, vrijwilligers, bibliotheekleden en bezoekers...
samen maken we de bibliotheek tot wat hij is.*

Inhoudsopgave

**Ontmoeten, ontdekken,
lezen en leren**

p. 6-11

Het begint met voorlezen
(0-4 jaar)

p. 12-15

Op ontdekkingstocht
(5-12 jaar)

p. 16-21

Met lezen kom je verder
(12-18 jaar)

p. 22-25

Blijven lezen en leren
(18+)

p. 26-29

Oefenen met taal
(18+)

p. 30-33

Samen digitaal sterker
(18+)

p. 34-37

Beste lezer,

Hierbij presenteren wij u het jaarverslag van bibliotheek Montferland 2023 met helaas een verdrietige en ongebruikelijke opening. Natuurlijk konden en wilden we niet anders dan Eric deze plek geven.

Eric had een groot hart voor de bibliotheek en haar medewerkers. Wij zijn trots voort te mogen bouwen op het fundament dat hij heeft neergezet en zullen dit werk zo goed mogelijk voorzetten.

Dat is belangrijk want onze bibliotheken vervullen een essentiële rol in onze gemeenschappen. Niet alleen bieden wij toegang tot een schat aan kennis en verhalen, wij zijn ook een ontmoetingsplek. Een plek waar mensen samenkomen, leren en groeten en contact hebben met elkaar. Oók met mensen in contact komen die ze binnen het dagelijks leven anders niet snel zouden ontmoeten.

We zijn een basisvoorziening die essentieel is voor het vertrouwen in de democratie, het vergroten van perspectieven en het zijn van een plek waar je “zomaar” binnen kunt lopen en mag zijn wie je bent. Een plek die oog en oor heeft voor maatschappelijke ontwikkelingen en zich inzet voor de het behouden van vrijheid. We zien om naar elkaar in de breedste zin van het woord.

De bibliotheken, en vooral hun “toevoegende waarde” worden inmiddels gezien en erkend. De quotes over de waarde van bibliotheken zijn veelvuldig en we zijn als sector zelfs in de troonrede benoemd als onderdeel van een belangrijke infrastructuur als het gaat om het confronteren en inspireren en overbruggen van tegenstellingen.

We komen uit een wonderlijke omslag. Enerzijds een sterke verschraving als het gaat om een afname van middelen en anderzijds een transitie van een klassieke naar een maatschappelijk educatieve bibliotheek, met daarbij een sterke uitbreiding van rollen en taken. Tel daarbij op de maatschappelijke ontwikkelingen als het afnemen van basisvaardigheden als lezen, rekenen en (digi)taalvaardigheid maar ook de toenemende armoede en verruwing en vernauwing van waarden en normen. Ontwikkelingen die in mijn ogen niet helemaal los van elkaar zijn te zien.

In 2026 komt er een zorgplicht voor bibliotheken. Een van de redenen van deze zorgplicht is om het stelsel, dat de afgelopen jaren sterk is verschaald, weer te versterken en uit te bouwen. Zoals gezegd, gelukkig is er inmiddels het brede besef wat de maatschappelijk educatieve bibliotheek bijdraagt. Het is dus eigenlijk geen zorgplicht voor het netwerk an sich, maar een zorgplicht voor toegang tot kennis en ontwikkeling en vooral een zorgplicht voor inclusie en kansengelijkheid voor alle inwoners!

Uiteindelijk willen we volgens mij allemaal hetzelfde en dat is niet nieuw en door onze voorgangers in het DNA van onze organisatie verweven: een zo gelijk mogelijk speelveld voor iedereen. Zodat we samen verder aan een toekomst kunnen bouwen die mooier is dan het heden. Door te verbinden, te bewaren en te delen. Door samen te (blijven) doen!

Joyce Holthausen

Directeur/bestuurder Bibliotheek Montferland (a.i.)

De bibliotheek is van ons allemaal. Het is een neutrale, onafhankelijke en veilige ruimte waar iedereen welkom is. Bibliotheek Montferland wil er zijn voor alle inwoners van Montferland. Bij de vestigingen in Didam en 's-Heerenberg zetten medewerkers, invallers en vrijwilligers zich daarvoor in.

Over Bibliotheek Montferland

De bibliotheek is één van de weinige plekken waar bezoekers geen commerciële verplichting hebben. In de bibliotheek kom je om te lezen, lenen, werken, studeren of om elkaar te ontmoeten. Ook voor vragen over bijvoorbeeld de digitale overheid kan iedereen bij ons terecht. De bibliotheek sluit zich in 2023 aan bij het project Warme Kamers van het Leger des Heils. Het is één van de openbare plekken in Nederland waar iedereen lekker warm kan zitten.

Team Bibliotheek Montferland

Het team van Bibliotheek Montferland bestaat uit de directeur/bestuurder, 10 vaste medewerkers, 6 opruimhulpers en 62 vrijwilligers. De Raad van Toezicht (RvT) bestaat naast de directeur/bestuurder uit 5 leden.

Sinds 2020 heeft de bibliotheek een vertrouwenspersoon. Zijn belangrijkste taken zijn de opvang, begeleiding en advisering van medewerkers die in hun werk te maken hebben met ongewenste omgangsvormen.

Begin december 2023 moet de directeur/bestuurder Eric van der Wal vanwege ziekte tijdelijk vervangen worden. De directeur/bestuurder van Bibliotheek Achterhoekse Poort, Joyce Holthausen, is per 1 december 2023 aangesteld als interim bestuurder tot eind 2024.

Team Bibliotheek Montferland

Het eerste aanspreekpunt in de bibliotheek zijn de vijf medewerkers informatie en advies. Twee hebben als vaste standplaats Bibliotheek Didam, de andere drie werken zowel in Didam als 's-Heerenberg. Ook een docent digitale vaardigheden werkt in beide vestigingen.

Het kantoor van de bibliotheek is gevestigd in de hoofdlocatie: Bibliotheek Didam. De backoffice bestaat uit vier medewerkers werkzaam op het gebied van het Sociaal Domein, Educatie, Communicatie en administratie. De backoffice medewerkers hebben een coördinerende functie, maar zijn ook inzetbaar in de frontoffice als dat nodig is.

Alle bibliotheekmedewerkers verlenen hulp bij het Informatiepunt Digitale Overheid.

Via de invalpool van Rijnbrink@Work worden indien nodig invallers ingezet voor de frontoffice.

Vrijwilligers

Vrijwilligers bij Bibliotheek Montferland brengen boeken bij leners thuis (voor de dienst Bibliotheek aan Huis), lezen voor op de wekelijkse voorleesmiddag, helpen bij belastingaangifte of digitale cursussen, zijn verbonden aan SeniorWeb Montferland of zijn taalcoach bij het DigiTaalhuis.

Een medewerker van de bibliotheek zorgt voor de training van de vrijwilligers van de VoorleesExpress Montferland.

Vrijwilligers 2023

Bibliotheek aan Huis	6
Voorlezers	8
Belastingaangifte	2
Digitale vaardigheden (waaronder SeniorWeb Montferland)	5
Taalcoaches	41

Raad van Toezicht en bestuur

De toezichthoudende rol wordt bij Bibliotheek Montferland vervuld door de Raad van Toezicht (RvT). De RvT houdt zich aan de regels van de Cultural Governance Code. Dat is een instrument voor goed bestuur en toezicht binnen de cultuursector. De RvT en de directeur/bestuurder komen zes keer per jaar bij elkaar en hebben daarnaast twee keer per jaar bestuurlijk overleg met de wethouder van cultuur van Gemeente Montferland.

Raad van Toezicht 2023

Dick Willemse, voorzitter
Corine Hennekes, waarnemend voorzitter
Jan Peters, financiën
Els Keusters, lid
Christa van Dee, lid

Bestuur 2023

Eric van der Wal (tot 1 december)
Joyce Holthausen (vanaf 1 december)

De belangrijkste in 2023 besproken onderwerpen zijn:

- Jaarrekening 2022 en begroting 2024
- De keuze voor een nieuwe accountant
- Voorlopig ontwerp Integraal Huisvestingsplan IKC en Bibliotheek 's-Heerenberg
- Aanvraag SPUK-gelden
- Prestatiedoelstellingen
- Statuten moderniseren en vaststellen
- Toezichtkader ontwikkeld en vastgesteld
- Zelfevaluatie op basis van Governance Code Cultuur 2019
- Ziekteperiode en overlijden directeur/bestuurder Eric van der Wal
- Aanstelling op basis van detachering /collegiale in- en uitleen van arbeid directeur/bestuurder Joyce Holthausen

Vestigingen: Didam en 's-Heerenberg

De vestigingen in Didam en 's-Heerenberg zijn open voor iedereen. Bezoekers kunnen gebruik maken van de collectie en faciliteiten. Meer en meer kunnen ze ook in de bibliotheek terecht met vragen of om iets te leren.

In overleg kunnen clubs en verenigingen terecht in beide vestigingen. Zo zijn er leeskringen en een Studiekring 50+. In 2023 zijn er ook inloopspreekuren van bijvoorbeeld het Leerwerkloket.

Bibliotheek Montferland sluit zich in 2023 voor het tweede jaar aan bij het project Warme Kamers. Dit initiatief van het Leger des Heils zorgt ervoor dat iedereen een warme plek kan vinden om te studeren, een kopje koffie te drinken, een spelletje te spelen of een boek te lezen.

Meer over de activiteiten in Bibliotheek Montferland staat in de volgende hoofdstukken.

Bibliotheek Didam

4517 leden   38 uur per week open

Bibliotheek 's-Heerenberg

2643 leden   19 uur per week open

Er zijn 594 scholieren lid bij Bibliotheek Montferland met hun schoolpas van het Liemers College

Collectie

Leners vinden in de bibliotheek een actueel en gevarieerd aanbod voor alle leeftijden. De collectie loopt van BoekStart tot GrootLetter-Boeken. Kinderen en jongeren die moeite hebben met lezen vinden hun boeken op het Makkelijk Lezen Plein (MLP). Daarnaast is er een collectie voor iedereen die (beter) Nederlands wil lezen, spreken en schrijven bij het Taalpunt.

Een deel van de collectie staat als wisselcollectie in de Stadtbücherei Emmerich am Rhein. Scholen maken gebruik van de bibliotheekcollectie door middel van BoekStart/BoekenPret pakketten, themacollecties, vertelplaten en klassikaal lenen.

Bibliotheekleden hebben toegang tot de collectie die in de vestigingen staat, maar daarnaast kunnen ze ook gebruik maken van het landelijk aanbod van materialen. Bovendien hebben alle leners toegang tot een groot online aanbod. Dat aanbod bestaat uit e-books, luisterboeken, tijdschriften, digitale bronnen én gratis cursussen.

In 2023 stopt de Filmbieb. Via de Filmbieb konden leden tegen betaling dvd's lenen uit een landelijke collectie. De eigen collectie van Bibliotheek Montferland bevat nog tot eind 2023 dvd's.

Collectie

Boeken, tijdschriften, dvd's	49.255
Uitleningen	191.856

Online Bibliotheek - leden Montferland

Leden	925 (waarvan 581 actief)
Uitleningen e-books	8615
Uitleningen luisterboeken	3277

Abonnementen

Jeugd tot 18 jaar	gratis
Drie maanden abonnement	€ 15,-
Jaarabonnement	€ 55,- (€ 52,50 met automatisch incasso)
Digitaal proefabonnement	€ 8,99
Digitaal jaarabonnement	€ 42,-

Scholen

Alle basisscholen hebben gratis passen voor klassikaal lenen. Om de zes tot acht weken komt iedere groep (lees)boeken uitzoeken. Met een betaald jaarabonnement kunnen scholen extra lenen en themacollecties laten samenstellen.

Bibliotheek aan Huis

Voor bibliotheekleden die niet (meer) zelf naar de bibliotheek kunnen komen, is er de service Bibliotheek aan Huis. Vrijwilligers zorgen in overleg met het bibliotheeklid voor het uitzoeken, brengen en ophalen van materialen.

Passend Lezen

De landelijke bibliotheekservice Passend Lezen heeft een aanbod voor iedereen met een leesbeperking. Deze service is gratis met een geldig bibliotheekabonnement.

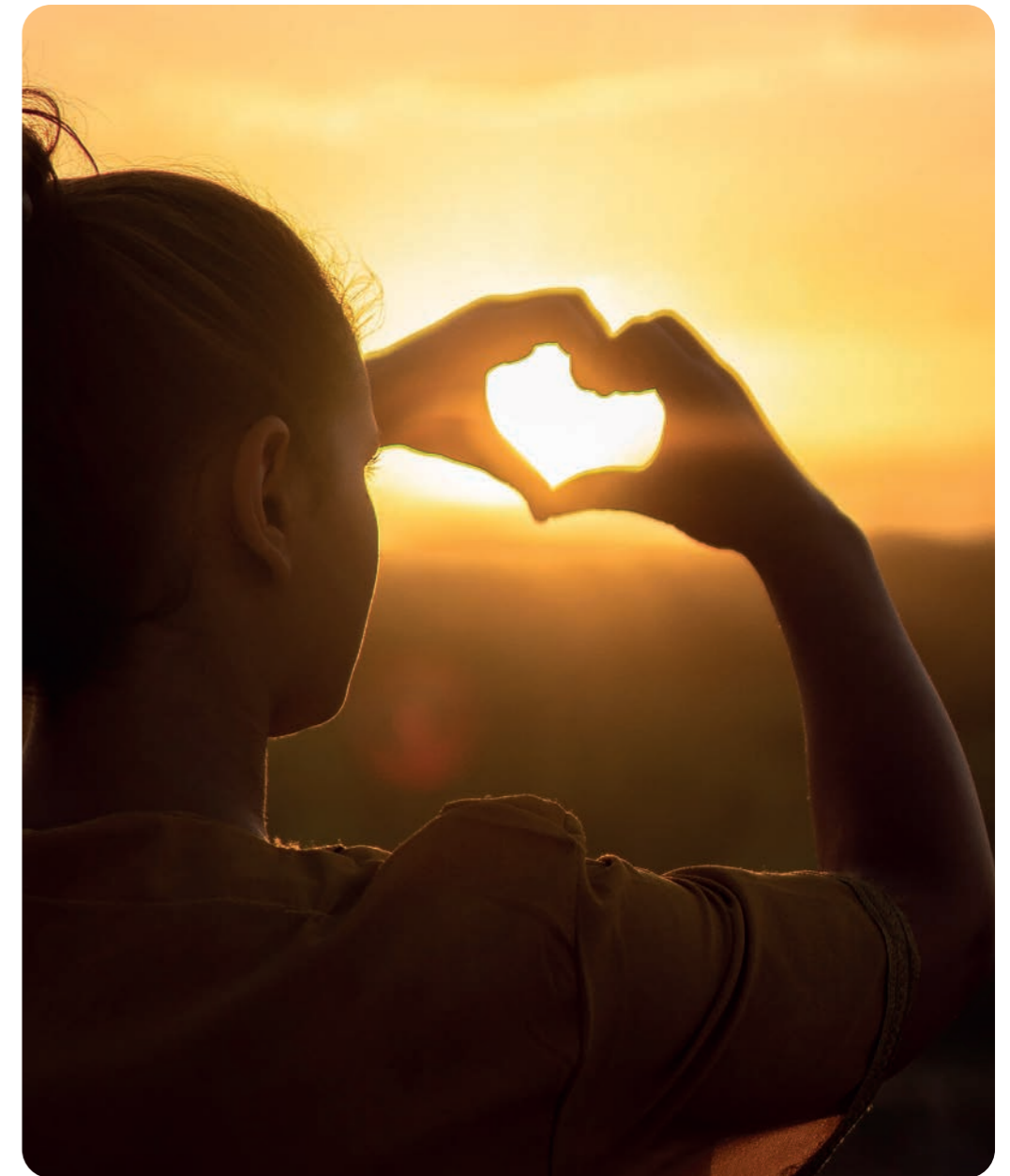
Meedoen in Montferland

De bibliotheek is aangesloten bij Meedoen in Montferland. Via deze regeling van Gemeente Montferland kunnen volwassenen punten inwisselen voor een jaarabonnement.

Liemers College

Leerlingen van het Liemers College Didam hebben met hun leerlingpas een abonnement bij de bibliotheek. Daarnaast hebben ze via BiebSearch toegang tot databanken en catalogi.

Bibliotheek Montferland stimuleert iedereen van jong tot oud om lid te worden van de bibliotheek. Zo kunnen ouders van pasgeboren kinderen een BoekStartkoffertje ophalen, tijdens de Nationale Voorleesdagen is er extra aandacht voor peuters en kleuters die lid worden. In december 2023 krijgen klanten van de voedselbank een verrassingspakket met een traktatie en een bon voor een gratis proefabonnement.

Wie zet jij in het zonnetje?

In juli en augustus kunnen leden én niet-leden meedoen met de actie 'Wie zet jij in het zonnetje?'. Deelnemers vullen op een flyer in wie zij een abonnement gunnen. Er worden drie proefabonnementen weggegeven. Deelnemers aan de actie krijgen een tube zonnebrand.

In de zomermaanden kan iedereen extra voordelig lid worden van de bibliotheek. Het zomerabonnement kost 10,- voor drie maanden.

De zomer begint extra feestelijk voor alle bezoekers van de bibliotheek. Iedereen die tijdens het Zomerleesfeest in de bibliotheek is, krijgt een schepijsje. Het Zomerleesfeest is de start van de campagne Vakantie-lezen waarmee kinderen gestimuleerd worden om in de vakantie te blijven lezen.

Het begint met voorlezen

0-4 jaar

Voorlezen is een leuk moment samen. Daarnaast is het ook heel belangrijk voor de (taal)ontwikkeling van kinderen. Kinderen hebben een stimulerende taalomgeving nodig; thuis, op de kinderopvang en op school. De bibliotheek draagt actief bij aan lezen en leesbevordering. Zo onderstrepen we het belang van (voor)lezen.

Collectie

In de bibliotheek vinden ouders boeken en voorleesboeken voor de allerkleinsten. Via het gratis lidmaatschap van hun kind kunnen ze ook een aantal boeken lenen over bijvoorbeeld opvoeding en taalontwikkeling. Beide locaties hebben bovendien een meertalige collectie om voorlezen in de moedertaal te stimuleren.

Het online aanbod voor de allerkleinsten bestaat uit voorleesfilmpjes via Bereslim en De Voorleeshoek.

BoekStart

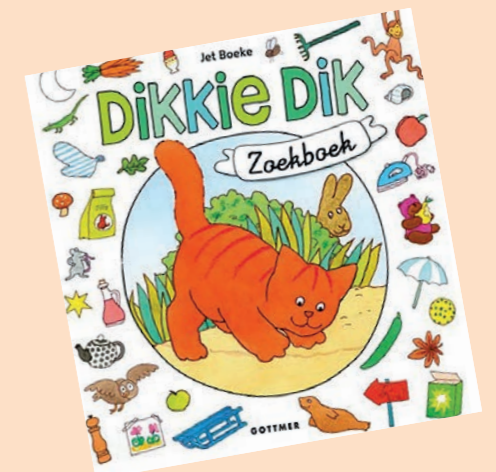
Het programma BoekStart richt zich op kinderen van 0-4 jaar. Door het programma worden ouders en verzorgers aangemoedigd om zo vroeg mogelijk boeken én de bibliotheek te ontdekken. Als een baby ongeveer drie maanden is, krijgen de ouders een BoekStart-bon van de gemeente. Met die bon halen ze in de bibliotheek een BoekStartkoffertje met informatie, boekjes en een gratis jeugd-abonnement. In 2023 zijn er 254 brieven verstuurd en 127 koffertjes opgehaald.

Kinderen tot 4 jaar krijgen een BoekStart-spaarkaart als ze lid worden van de bibliotheek. Met het lenen van boeken of door mee te doen aan een BoekStartactiviteit verdienen de kinderen stickers. Bij 10 en bij 20 stickers krijgen ze een cadeautje.

Meertalig voorlezen

Ouders kunnen het beste voorlezen in hun thuistaal. Dat is de taal die ze het best beheersen, de taal van hun hart en emotie. Een goede beheersing van de thuistaal helpt kinderen bij het leren van de schooltaal.

Met het cadeauboek "Dikkie Dik Zoekboek in 10 talen" stimuleert de BoekStart-coach in 2023 ouders om samen met hun kind te lezen in hun thuistaal. Het boek biedt de tekst aan in het Nederlands, Fries, Turks, Arabisch, Spaans, Pools, Oekraïens, Chinees, Engels en Tigrinya.

Sinds 2019 is een medewerker getraind als BoekStartcoach. De BoekStartcoach kan ouders op maat adviseren over taal en voorlezen. Om ook ouders te bereiken die weinig met (voor)lezen hebben, bezoekt ze wekelijks de consultatiebureaus in Didam en 's-Heerenberg.

In de bibliotheek is er daarnaast eens in de maand een interactief voorleesuurtje; Boekjes&Babbels.

Eens in het jaar is de BoekStartdag; een feestelijke dag met allerlei leuke activiteiten voor (groot)ouders en jonge kinderen. In 2023 werd de Boekstartdag bezocht door 35 kinderen en hun ouder(s).

Collectie voor peuterscholen, kinderdagverblijven, groep 1 en 2

Peuterscholen en kinderdagverblijven kunnen boeken en vertelplaten lenen met een schoolabonnement. Op verzoek stelt de bibliotheek themacollecties voor ze samen.

Het programma BoekStart/BoekenPret is beschikbaar voor peuterscholen, kinderdagverblijven en groep 1 en 2. Het is een methode om jonge kinderen en hun ouders te laten ontdekken dat je veel plezier kunt beleven aan voorlezen. De bedoeling is de taalontwikkeling te stimuleren, waardoor het de aansluiting bij het (lees)onderwijs vergemakkelijkt. Een BoekStart/BoekenPret-project bestaat uit een handleiding voor de begeleiders van de groep, een boek én een speel-en-ontdekboek per kind. Kinderen gaan in de groep en thuis aan de slag met het boek. In 2023 zijn er 19 titels voor peuters en 31 titels voor kleuters.

De BoekStart/BoekenPret collectie is een wisselcollectie voor scholen. Ieder half jaar kan op verzoek een pakket gemaakt worden van 100 (of meer) prentenboeken. Kinderen krijgen een speciale BoekStart/BoekenPret-tas die ze mogen houden. In de tas nemen ze de boeken mee naar huis.

De Nationale Voorleesdagen

De Nationale Voorleesdagen (25 januari - 4 februari) zijn het landelijke voorleesfeest voor peuters en kleuters. Een comité van experts kiest de tien beste prentenboeken van het jaar. Dit zijn boeken die zeer geschikt zijn om voor te lezen. Eén van deze boeken is het Prentenboek van het Jaar. In 2023 is dat 'Maximiliaan Modderman viert een feestje' van Joukje Akveld en Jan Jutte. Peuters en kleuters die lid worden van de bibliotheek krijgen een vingerpoppetje van Maximiliaan cadeau.

Tijdens de Nationale Voorleesdagen zijn er allerlei (voorlees)activiteiten in de bibliotheek. De peuters van de voorschoolse opvang komen in groepjes op bezoek. Ze luisteren naar het verhaal, ze zoeken naar de vingerpoppetjes en kunnen het boek winnen met een kleurwedstrijd. In 2023 doen er 324 kinderen verdeeld over 21 groepen mee aan deze bibliotheekbezoeken.

Voor peuters, kleuters en hun (groot)ouders is er een voorstelling over het Prentenboek van het Jaar. In 2023 geeft poppenspeelster Katuscia Principato twee muzikale voorstellingen in de bibliotheken van Didam en 's-Heerenberg. In Didam zijn 80 toeschouwers en in 's-Heerenberg 61 (ouders en kinderen).

In de zomermaanden lezen medewerkers Educatie voor op de locaties van de peuteropvang.

Voorlezen

Iedere woensdagmiddag is voorleesmiddag. Getrainde vrijwilligers lezen voor aan kinderen van 0-6 jaar. Ook bij veel jeugdactiviteiten zijn er voorleesmomenten. In 2023 is dat bijvoorbeeld op de BoekStartdag, het bezoek van Sinterklaas, bij de feestmiddag van de Kinderboekenweek en tijdens het Zomerleesfeest.

In Montferland, bij Welcom, zijn vrijwilligers van de VoorleesExpress actief. Ze gaan naar gezinnen thuis om voor te lezen en taalspelletjes te doen. De bibliotheek ondersteunt de VoorleesExpress Montferland met trainingen door de specialist Educatie.

Nederland kent veel meertalige gezinnen. In deze gezinnen spreken ouders en kinderen vaak een of meer andere talen dan het Nederlands. Het gaat dan niet alleen om talen als Engels, Duits en Pools, maar ook om streektaal.

Tijdens symposium 'De taal van je hart' ontdekken professionals onder meer hoe je voor leesplezier en meer geletterdheid kan zorgen binnen een meertalig gezin.

De taal van je hart

Op woensdag 29 maart 2023 organiseren de Achterhoekse bibliotheken in samenwerking met het Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers in Amphion Doetinchem het symposium 'De taal van je hart' over het belang van meertaligheid en streektaal. Het symposium is gericht op personeel van kinderdagverblijven, onderwijs en bibliotheken met de doelgroep 0-12 jaar.

Aansluitend op het congres wordt er in de bibliotheek tijdens een speciale voorleesmiddag voorgelezen in Nederlands, Tigrinya en Spaans.

Op ontdekkingstocht

5-12 jaar

Leren lezen opent werelden. Je gaat eigenlijk op een avontuurlijke ontdekkingstocht. Kunnen lezen en schrijven is van essentieel belang. Het is de basis voor ontwikkelen van talenten. Als je plezier in lezen hebt, is je motivatie om te lezen groter. De bibliotheek bevordert daarom lezen én leesplezier.

Collectie

Onze jeugdcollectie bestaat uit prentenboeken, leesboeken, informatieve boeken, stripboeken en tijdschriften. Kinderen die moeite hebben met lezen vinden hun boeken op het Makkelijk Lezen Plein (MLP). Voor kinderen die dyslectisch zijn of niet zo goed kunnen zien is er de gratis service Superboek met titels in braille, Jumboletter of in gesproken vorm.

Naast de fysieke boeken in de bibliotheek kunnen kinderen gebruik maken van de online bibliotheek en daar e-books, luisterboeken en tijdschriften lenen.

Plezier in lezen wordt bevorderd door onder andere voor te lezen. Dat kan door ouders/opvoeders zelf. Het online aanbod van de bibliotheek omvat Bereslim (t/m 7 jaar, animatie-filmpjes van bekende prentenboeken) de Voorleeshoek (t/m 10 jaar, voorlezen met beeld en muziek) en Bliksem (4-12 jaar, een interactief digitaal prentenboek).

Met een bibliotheekpas hebben kinderen toegang tot handige sites die helpen bij het leren voor school. Zo is er een pagina met informatie voor werkstukken of spreekbeurten. Online oefenen met alle vakken van de basisschool kan met Junior Einstein (6-12 jaar). Via Mediawijsheid leren kinderen meer over omgaan met social media en internet (6-12 jaar).

De bibliotheek en basisscholen

Lezen en boeken moeten een belangrijke plaats innemen in het basisonderwijs. De bibliotheek is er voor basisscholen met onder andere haar collectie, (klassikale) activiteiten, advies en ondersteuning.

Collectie

Alle groepen van de Montferlandse basisscholen komen in de bibliotheek om klassikaal te lenen. De bibliotheekpas voor klassikaal lenen is gratis. Om de zes tot acht weken kiest iedere groep leesboeken uit.

Met betaalde schoolabonnementen kunnen basisscholen boeken en vertelplaten lenen. Op verzoek stelt de bibliotheek themacollecties voor ze samen. Voor de jongste groepen is het programma BoekStart/BoekenPret beschikbaar (zie vorige hoofdstuk). Daarnaast zijn er extra klassikale projecten beschikbaar zoals de Europese verhalenkoffer, het Paarse vrijdag pakket en Literaire leesgesprekken.

Activiteiten

Voor alle groepen van de basisschool organiseert de bibliotheek activiteiten. De meeste groepen komen op bezoek in de bibliotheek. Voor sommige programma's gaat een medewerker van de bibliotheek naar de scholen toe.

Programma basisonderwijs 2023

Groep 1 en 2

Groepsbezoek: Het knotsgekke kabaalkoor

Leerlingen maken kennis met het boek *Het knotsgekke kabaalkoor* van David Walliams. Ze luisteren naar het verhaal en gaan aan de slag met opdrachten in de bibliotheek.

- 674 leerlingen
- 28 groepen

Groep 4 en 7

Schrijversbezoek Kinderboekenweek

Het thema van de Kinderboekenweek is: 'Bij mij thuis!'. Leerlingen van groep 4 en 7 komen naar de bibliotheek voor een schrijversbezoek. In 2023 maken ze kennis met Wieke van Oordt en Charlotte Doornhein.

- 400 (groep 4) en 350 leerlingen (groep 7)
- 16 (groep 4) en 14 groepen (groep 7)

Groep 3

Groepsbezoek: Bravo voor Boefini

Het programma is gebaseerd op *Bravo voor Boefini* van Tjibbe Veldkamp. Leerlingen duiken in het verhaal en ontdekken de (goochel)streken van Boef. Het is een bezoek vol goocheltrucs!

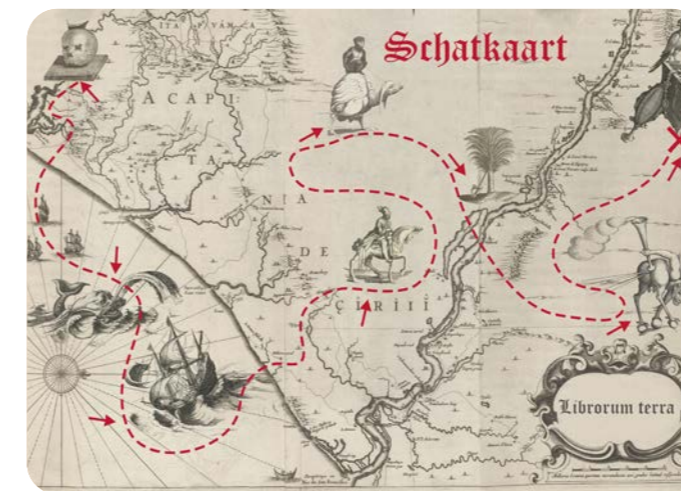
- 382 leerlingen
- 17 groepen

Groep 4 en 7

Promotie Kinderjury

Een medewerker van de bibliotheek vertelt op scholen meer over de Kinderjury. Leerlingen maken kennis met een aantal boeken waarop gestemd kan worden.

- 25 groepen

Groep 5

Groepsbezoek: Op expeditie

Leerlingen leren op een speelse manier materialen zoeken in de bibliotheek. Ze ontdekken het verschil tussen leesboeken en informatieve boeken.

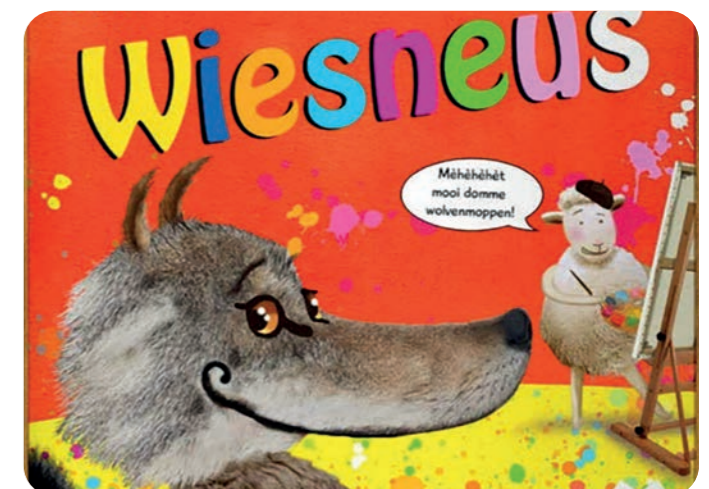
- 236 leerlingen
- 11 groepen

Groep 5 en 6

Wiesneus

Tijdens een dialectles op school gaan kinderen aan de slag met het tijdschrift Wiesneus. Aan het eind van het bezoek krijgen ze het tijdschrift cadeau.

- 264 leerlingen
- 11 groepen

Groep 6

Groepsbezoek: Op wereldreis

Leerlingen gaan op wereldreis in de bieb. Ze maken opdrachten en leren zo op speelse wijze zoeken en vinden in de bibliotheek. Daarnaast wordt de mediawijsheid van leerlingen vergroot.

- 277 leerlingen
- 12 groepen

Groep 8

Groepsbezoek: Het pungelhuis

Het boek Het Pungelhuis van Annet Huizing staat centraal bij de campagne Nederland Leest Junior. Tijdens het groepsbezoek gaan leerlingen aan de slag met opdrachten rondom dit boek. Aan het eind van het bezoek krijgen ze het boek cadeau.

- 291 leerlingen
- 13 groepen

Groep 7 en 8

De Nationale Voorleeswedstrijd

De Nationale Voorleeswedstrijd is één van de grootste leescampagnes van Nederland. Jaarlijks doen duizenden kinderen van groep 7 en 8 mee aan deze wedstrijd. De bibliotheek organiseert in 2023 de kwartfinale en de halve finale voor de beste voorlezers van de Montferlandse basisscholen. In 2023 doen er 7 leerlingen mee aan kwartfinale.

Advies en ondersteuning

Op verzoek geeft een medewerker van de bibliotheek een lezing op school. De lezing kan bijvoorbeeld gaan over mediawijsheid of taalontwikkeling en hoe de bibliotheek daarbij kan helpen. Vanuit de bibliotheek kunnen basisscholen ook ondersteuning krijgen bij het saneren en aanvullen van de schoolbibliotheek. Ook over het gebruik maken van boeken binnen de groepen kunnen de medewerkers Educatie advies geven.

Zomerschool Montferland

In juli en augustus is er in Bibliotheek Didam de Zomerschool Montferland voor kinderen en jongeren die wat extra ondersteuning kunnen gebruiken op gebied van taal en sociaal-emotionele vaardigheden. De Zomerschool is een samenwerking tussen Bibliotheek Montferland, Gemeente Montferland en Welcom.

De Zomerschool bestaat sinds 2017. Aanvankelijk richtte de Zomerschool zich vooral op kinderen van statushouders. Inmiddels doen kinderen met allerlei achtergronden mee. In 2023 zijn 11 docenten en 4 vrijwilligers verbonden aan de Zomerschool. Er doen 82 kinderen van 6-12 jaar mee en 14 jongeren. Er doen Nederlandse kinderen mee aan de Zomerschool. Daarnaast zijn er kinderen die oorspronkelijk uit Syrië, Afghanistan, Eritrea en Oekraïne komen.

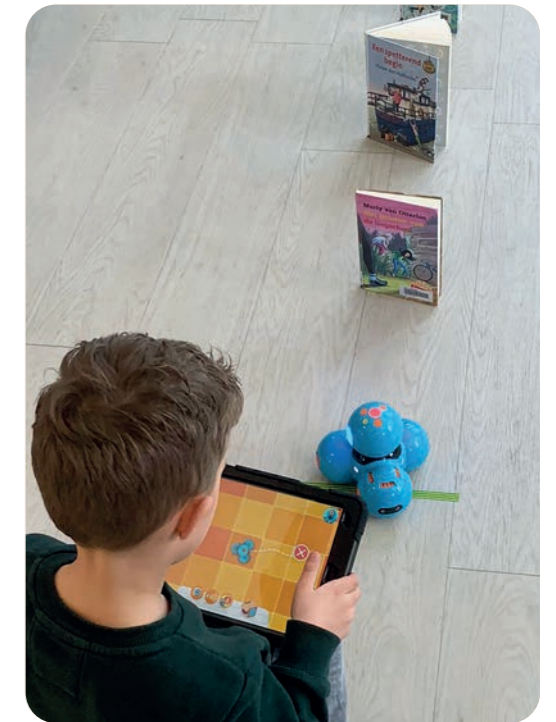
Kinderen van 6-12 jaar komen vier weken lang drie ochtenden in Bibliotheek Didam. Vanuit 's-Heerenberg rijdt een bus om alle kinderen en jongeren die verder weg wonen ook een kans te geven om mee te doen. In Bibliotheek Didam volgen de kinderen een programma met taallessen, workshops, sport en spel. Voor jongeren van 12-18 jaar is er een programma bij Welcom (zie hoofdstuk 12-18 jaar).

Activiteiten

De bibliotheek doet mee aan landelijke leesbevorderingscampagnes zoals de Kinderjury (februari t/m mei), de Kinderboekenweek (oktober), Nederland Leest Junior (november)

en Zomerlezen (juni, juli, augustus).

In samenwerking met de Gelderse bibliotheken lezen medewerkers van de bibliotheek voor op de festivals Mañana Mañana en de Zwarte Cross.

Het hele jaar door zijn er activiteiten voor kinderen. Zo zijn er feestmiddagen (tijdens de Kinderboekenweek en bij de start van de Zomer). Bij veel activiteiten wordt er voorgelezen; zo leest Sinterklaas altijd voor als hij in november op bezoek komt.

Kinderen kunnen regelmatig meedoen aan winacties. Zo zijn er bij de tentoonstelling van Vermeer in mei prijzen te winnen met een kleurplaat, speurtocht en prijsvraag.

Bibliotheek Montferland verzorgt ieder jaar een activiteit voor Sjors Sportief & Creatief. In 2023 leren kinderen programmeren met robots en lego. Er doen 35 kinderen mee.

Lezen en schrijven vormen de basis voor het ontwikkelen van talenten. Blijven lezen is belangrijk voor de woordenschat en taal- en leesvaardigheid. Jongeren kunnen gratis gebruik maken van de bibliotheek. Er is een aanbod voor jongeren met én zonder bibliotheekabonnement.

Collectie en faciliteiten

De collectie voor jongeren van 12-18 jaar bestaat uit een divers aanbod van boeken. Er is extra aandacht voor boeken voor jongeren die meer moeite hebben met lezen, boeken die geschikt zijn om te lezen voor de lijst én anderstalige boeken.

Jongeren hebben met hun gratis abonnement toegang tot het online aanbod met e-books, tijdschriften en luisterboeken via de online Bibliotheek.

Online bronnen helpen bij het lezen voor school. Dit zijn bronnen als Lezen voor de lijst, Literom, de Uittrekselbank, Literatuurgeschiedenis en de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren. Met Theorie.nl kunnen jongeren gratis oefenen voor het theorie-examen voor de auto, bromfiets of motor. De DigiDingen-desk (12-18 jaar) helpt ze met digitale zaken die moeten worden geregeld bij verschillende (overheids)organisaties.

De online bronnen zijn thuis te raadplegen met een abonnement en voor iedereen beschikbaar in de bibliotheek. Jongeren die gebruik maken van de computers, kunnen de online bronnen raadplegen. De werk- en computerplekken zijn voor alle bezoekers tijdens openingstijden beschikbaar. Jongeren maken daarnaast gebruik van de bibliotheek om computerspellen te spelen of bijvoorbeeld met elkaar af te spreken.

Bibliotheek en voortgezet onderwijs

Aan het begin van het schooljaar bezoeken brugklassen van het Liemers College Didam de bibliotheek. De leerlingen krijgen uitleg over hoe de bibliotheek werkt en ze spelen een Escape Game. Met hun leerlingenpas kunnen ze materialen lenen in de bibliotheek. Met BiebSearch hebben de leerlingen bovendien toegang tot meerder databanken en catalogi.

Leerlingen van Symbion krijgen in september uitleg over de bibliotheek. Ze krijgen allemaal een eigen bibliotheekpas. Na de uitleg komen ze iedere drie weken naar de bibliotheek om klassikaal te lenen.

Read2Me!

Read2Me! is de voorleeswedstrijd voor brugklassers. In 2023 doen 4 leerlingen van het Liemers College Didam mee aan deze voorleeswedstrijd. Sven van der Plaats leest het beste voor, hij gaat door naar de provinciale finale.

Zomerschool Montferland

In juli en augustus zijn er tijdens de weken van de Zomerschool Montferland ook activiteiten voor jongeren van 12-18 jaar. Ze volgen een programma bij Welcom. In 2023 is het

programma een combinatie van het Young Leaders project (Welcom) en workshops (rapen, koken, beeldende vorming en sport en spel) vanuit de bibliotheek.

Activiteiten

De bibliotheek sluit aan bij de landelijke leesbevorderingscampagnes voor jongeren. Zo worden jongeren van de onderbouw bij de Jonge Jury uitgedaagd om jeugdboeken te lezen. Ieder jaar stemmen de jongeren van 12 tot en met 15 jaar op hun favoriete boeken van een groslijst. De bibliotheek promoot de boeken die meedoen aan de Jonge Jury. Het boek met de meeste stemmen wint de Prijs van de Jonge Jury. In 2023 kiezen jongeren *Game on* van Cis Meijer als hun favoriet.

Bij veel van de workshops die voor volwassenen georganiseerd worden, kunnen jongeren ook meedoen. Zo is er in de Boekenweek (maart) een workshop waarbij deelnemers een dubbelportret maken.

In het jongerencentrum van Didam staat een boekenkastje met boeken van Bibliotheek Montferland. Dit boekenkastje is een samenwerking tussen Welcom en Bibliotheek Montferland. Een aantal keer per jaar wordt de collectie gewisseld. De boeken in de collectie sluiten aan op de thema's waar de jongeren mee bezig zijn. Jongerenwerkers van Welcom lezen zo nu en dan voor uit de boeken.

Leven in vrijheid is niet vanzelfsprekend. Blijvende aandacht voor dit thema is daarom belangrijk. Met het programma Gelderland in Vrijheid van Provincie Gelderland wil de provincie generaties van na de oorlog bewust maken van de waarde van vrijheid.

In 2023 doet Bibliotheek Montferland voor de derde keer mee aan het project. In het kader van de Gelderse Vrijheidsdagen is er een Vrijheidscollege in Bibliotheek Didam.

Vluchten en vrijheid

Op 21 juni vertelt de jonge vluchteling Aiman (17 jaar) tijdens het Vrijheidscollege over zijn vlucht van Irak naar Nederland. Hij vluchtte samen met zijn moeder. In Bibliotheek Didam vertelt hij over wat ze tijdens de vlucht tegenkwamen en over zijn ervaringen in Nederland.

Het Vrijheidscollege is gratis voor bibliotheekleden en niet-leden. Via het jongerenwerk van Welcom komen 's-middags 9 jongeren luisteren. Ook bij het college 's-avonds zijn er jongeren aanwezig.

Blijven lezen en leren

18+

De bibliotheek is er voor mensen die een boek, krant of tijdschrift willen lezen. Daarnaast stimuleren bibliotheken iedereen om zich te blijven ontwikkelen. Bijvoorbeeld door het aanbod in de bibliotheek zelf en het online aanbod.

Collectie

De collectie voor volwassenen omvat boeken, dvd's, tijdschriften en kranten. De collectie is actueel en divers. De bibliotheek speelt in op de actualiteit door populaire titels zelf aan te schaffen.

Het online aanbod speelt een steeds belangrijkere rol voor leden van de bibliotheek. Met een bibliotheekabonnement is het online aanbod gratis. In de online Bibliotheek kunnen leden e-books, luisterboeken en online tijdschriften lenen.

Via de website van de bibliotheek zijn interessante boekenpodcasts te vinden. Meer informatie over Nederlandse en buitenlandse literatuur staat in de gratis te raadplegen online bronnen LiteRom en de Uittrekselbank.

Leesbevordering

Bibliotheek Montferland doet mee aan de landelijke leesbevorderingscampagnes zoals de Boekenweek, de Poëzieweek, de Maand van de Geschiedenis, Nederland Leest, de Thriller Weken en de NS Publieksprijs.

Bij veel van deze campagnes krijgen leden én bezoekers een extraatje zoals een themakrant of tijdschrift, boekenlegger of klein cadeautje.

De leesbevorderingscampagne 'Nederland Leest' wordt in 2023 'Heel Nederland Leest'. Deze campagne bestaat al sinds 2006. In november delen Nederlandse bibliotheken het cadeauboek van dat jaar uit. Het doel is om zoveel mogelijk mensen tegelijkertijd hetzelfde boek te laten lezen. Samen lezen brengt gesprekken op gang en dat verbindt mensen met elkaar.

De editie van 2023 was een succes; ruim voor het einde van de campagneperiode zijn alle boeken al op. Leden en bezoekers krijgen het boek 'Sonny Boy' van Annejet van der Zijl cadeau.

De bibliotheek heeft ook exemplaren van het boek in eenvoudige taal. Deze worden binnen het DigiTaalhuis gebruikt.

Sinds 2016 is er een Nederland Leest editie voor jongeren; Nederland Leest Junior. Bij Bibliotheek Montferland is Nederland Leest Junior gekoppeld aan een groepsbezoek van groep 8. Aan het eind van het bezoek krijgen de leerlingen het boek cadeau. In 2023 is dat 'Het Pungeluis' van Annet Huizing.

Een leven lang leren

Iedereen kan meedoen aan de cursussen en workshops van de bibliotheek. Het zijn activiteiten op het gebied van taal (zie pagina 31) of digitale vaardigheden (zie pagina 35), maar ook op allerlei andere gebieden. In 2023 zijn er bijvoorbeeld creatieve workshops die aansluiten bij andere activiteiten. Zo maken jongeren en volwassenen een eigen versie van het schilderij 'Het meisje met de parel' naar aanleiding van de tentoonstelling over Vermeer.

Bezoekers die in de bibliotheek gebruik maken van de computers of gratis WiFi hebben online toegang tot een aantal digitale bronnen. Populair is Theorie.nl; een oefenomgeving voor het behalen van het theorie-examen voor het rijbewijs. Met een bibliotheekabonnement zijn alle digitale bronnen ook thuis te raadplegen. Dit zijn bronnen die gaan over lezen en literatuur (bijvoorbeeld de Uittrekselbank, Literom) of geschiedenis (Delpher).

Daarnaast worden leden aangemoedigd om zich te blijven ontwikkelen. Een bibliotheekabonnement geeft gratis toegang tot online cursussen van Soofos en GoodHabit. Dat zijn bijvoorbeeld cursussen op het gebied van fotografie of design, maar ook persoonlijke ontwikkeling, communicatie en digitale vaardigheden.

Werkzoeken2.0

Sinds 2018 zijn er in de bibliotheek netwerk-bijeenkomsten voor werkzoekenden: Walk&Talk. In 2020 start de bibliotheek daarnaast met workshops van JobOn. Het aanbod voor werkzoekenden gaat dan verder onder de naam Werkzoeken2.0. In de bibliotheek zijn er netwerkbijeenkomsten en workshops voor werkzoekenden. Een gastspreker geeft een inleiding, waarna deelnemers aan de slag gaan, elkaar kunnen ontmoeten en elkaar kunnen helpen. Bij de interactieve lezing op 15 maart 2023 door Yvonne Mol leren de 15 deelnemers hoe ze hun eigen prioriteiten kunnen bepalen en ontdekken wat echt bij hen past

Loopbaanadviseurs van het Leerwerkloket Achterhoek zijn in november een middag aan-

wezig in de bibliotheek. Ze geven advies aan mensen die een carrièreswitch willen maken, willen doorgroeien in hun huidige vakgebied of niet goed weten wat bij hen past.

Andere activiteiten

In de loop van het jaar zijn er activiteiten zoals workshops, boekpresentaties, lezingen, en voorlichtingsbijeenkomsten. Zo geeft Janneke te Bille in september een lezing 'Puberen mag' voor 29 ouders van pubers.

Iedere twee jaar organiseren culturele instellingen van Zevenaar tot Emmerich samen een grensoverschrijdende smokkelfietstocht; de *Schmuggeltocht*. De fietstocht gaat langs oude smokkelroutes en grensovergangen. Op verschillende plekken op de route zijn er activiteiten.

Bibliotheek Didam is in 2023 start- en stempelpunt. Deelnemers halen in de bibliotheek een smokkelpas, smokkelwaar (thee) en fietsroute. Jan Bolder presenteert in de bibliotheek zijn verzameling historische ansichtkaarten. Hij is de hele dag aanwezig om bezoekers meer te vertellen over zijn collectie.

Deelnemers aan de smokkelfietstocht die even wilden uitrusten in de bibliotheek kunnen gratis iets drinken. Met een speurtocht (tellen van mensen en fietsen op vergrotingen van 10 historische ansichtkaarten) kan iedereen chocolade winnen.

In 2023 starten 25 mensen hun smokkeltocht in Didam en er komen 54 stempelaars langs.

Met het project Dichter bij Vermeer brengt het Rijksmuseum samen met Philips levensechte replica's van Vermeers schilderijen naar iedereen voor wie het niet vanzelfsprekend is om een bezoek te brengen aan een museum. Voor het project is een kabinet in de Eregalerij nagemaakt met vier schilderijen van Vermeer uit de collectie van het Rijksmuseum. De Vermeer-tour trekt in ruim 50 weken door het hele land. In mei 2023 staat de tentoonstelling in Bibliotheek Didam.

Dichter bij Vermeer

Bij de tentoonstelling organiseert Bibliotheek Montferland twee workshops. Er zijn speciale boekentafels met boeken over Vermeer, het Rijksmuseum en kijken naar kunst. Met een kleurplaat, speurtocht en prijsvraag zijn leuke Vermeer-prijzen te winnen.

De bij de creatieve workshop voor iedereen van 6 tot 106 maken deelnemers zelf een versie van schilderij 'Het meisje met de parel'.

Een specialist van SeniorWeb Montferland geeft een workshop over de online mogelijkheden rondom de Vermeertentoonstelling. Deelnemers ontdekken meer over de wereld van Vermeer en bekijken de digitale collectie van het Rijksmuseum.

Ongeveer 2,5 miljoen Nederlanders hebben onvoldoende basisvaardigheden om volwaardig mee te doen in de samenleving. Het gaat daarbij om vaardigheden zoals lezen en schrijven, maar ook om rekenen en digitale vaardigheden. De bibliotheek is er voor deze mensen.

DigiTaalhuis

Het DigiTaalhuis Montferland biedt ondersteuning op het gebied van spreken, lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden aan NT1-ers en NT2-ers. Het DigiTaalhuis maakt deel uit van het samenwerkingsverband Taalhuis Achterhoek en is een samenwerking met het Graafschap College. Aan het DigiTaalhuis zijn een taalhuiscoördinator (bibliotheek) en een Taalhuisdocent (Graafschap College) verbonden. Daarnaast zijn er 41 getrainde vrijwilligers die als taalcoach werken in de bibliotheek.

Taalpunt

De bibliotheek is de centrale ontmoetings- en leerplek voor de deelnemers en vrijwilligers van het DigiTaalhuis. In de vestigingen zijn duidelijk herkenbare Taalpunten met boeken en folders.

Op de jeugdafdeling is in beide vestigingen een aanbod met anderstalige boeken. De jeugdcollectie omvat boeken in het Arabisch, Duits, Engels, Oekraïens, Perzisch/Farsi/Dari, Russisch, Somalisch, Turks en Tigrinya.

In de bibliotheek kunnen taalvragers ook zelf oefenen op de computers. Hiervoor gebruiken ze programma's zoals Oefenen.nl.

Taalcoaches en taalvragers

De taalcoaches worden in de bibliotheek één op één gekoppeld aan taalvragers. Taalvragers oefenen hun Nederlands door te lezen, schrijven, spreken en luisteren. Soms bieden de taalcoaches ook specifieke hulp, bijvoorbeeld door samen te oefenen voor het theorie-examen van het rijbewijs of het opstellen van een cv.

Zo'n 4 à 5 keer per jaar komen de taalcoaches bij elkaar voor verdieping over een bepaald onderwerp, ze krijgen uitleg over materialen die worden gebruikt of over intervisie. Eenmaal per maand ontvangen ze per mail een nieuwsbrief met informatie over lokale ontwikkelingen binnen het DigiTaalhuis en over scholingsmogelijkheden.

Schuldenproblematiek

Sinds 2018 werkt het DigiTaalhuis met de methode 'Voor 't zelfde geld' van Stichting Lezen en Schrijven. Hiermee kunnen laaggeletterden aan de slag met schulden. Dit gebeurt door getrainde schuldhulpmaatjes bij Welcom. Zij bieden hulp en ondersteuning aan mensen met (dreigende) financiële problemen.

Ada van Oorschot is één van de taalcoaches die in Bibliotheek 's-Heerenberg actief zijn. Ze vertelt over haar ervaringen in het Montferland Journaal van 22 augustus 2023.

“Je leert van dit vrijwilligerswerk zelf ook heel veel. Mensen die je helpt, komen dichterbij je te staan. Het zijn mensen van vlees en bloed die hier graag een toekomst willen opbouwen. Als je het wilt redden in onze samenleving, ben je erg afhankelijk van de beheersing van de taal.”

Via een actie van Welcom krijgen de vrijwilligers van het DigiTaalhuis een fotoshoot.

Op de dag van de fotoshoot schenkt Ingrid Wolsing namens Gemeente Montferland taalspellen aan het DigiTaalhuis. De spellen zullen gebruikt worden bij het oefenen in de bibliotheek.

Laagtaalvaardige ouders

Sinds 2019 komt de BoekStartcoach op het consultatiebureau (zie pagina 14). Ze gaat daar in gesprek met ouders en kinderen. Hierdoor wordt ze een bekend gezicht voor ouders en kinderen en wordt de drempel om naar de bibliotheek te gaan lager. De BoekStartcoach verwijst taalarme gezinnen door naar het DigiTaalhuis.

Bij de VoorleesExpress (via Welcom) krijgen kinderen uit taalarme gezinnen extra aandacht. De VoorleesExpress krijgt ondersteuning van de bibliotheek. Via de VoorleesExpress worden mensen doorverwezen naar het DigiTaalhuis.

In 2021 start een pilot van het programma ‘Voor jou en je kind’ op de Galamaschool in 's-Heerenberg. Getrainde taalcoaches geven een cursus aan ouders met Nederlands als eerste taal (NT1) die een steun in de rug kunnen gebruiken bij het stimuleren van de taal- en schoolontwikkeling van hun kind en het onderhouden van contact met de school of opvang. Tijdens de cursus oefenen ouders onder andere gesprekken met een leerkracht, leren ze hoe ze interactief kunnen voorlezen en worden ze zelf ook (taal)vaardiger.

In 2023 doen ook in Didam ouders mee aan dit programma. In dit geval gaat het om een groep mensen met Nederlands als tweede taal (NT2-ers). Het groepje Afghaanse vrouwen leert onder leiding van getrainde Taalhuis-vrijwilligers meer over de regels en gebruiken op een Nederlandse school. Daarnaast oefenen ze met Nederlands en vergroten ze hun woordenschat.

Lokale aanpak basisvaardigheden

Om de NT1 doelgroep te bereiken zijn er vindplaatsen nodig, zoals Welcom, de woningbouwvereniging en de gemeente. Hiervoor werkt Bibliotheek Montferland onder meer samen met Welcom. Zo geeft de Taalhuiscoördinator in samenwerking met Welcom in 2023 een presentatie over laaggeletterdheid. Het doel is deelnemers bewust te maken van wat laaggeletterdheid is. Tijdens de presentatie geeft de coördinator ook tips over hoe je laaggeletterd-

heid bespreekbaar kunt maken. In 2024 zal deze samenwerking met Welcom verder worden uitgebouwd.

Samen digitaal sterker

18+

Digitale vaardigheden en informatievaardigheden zijn van groot belang om mee te kunnen doen in onze kennissamenleving. Bibliotheek Montferland ondersteunt mensen bij het verwerven van deze vaardigheden.

DigiTaalhuis

Ongeveer 11% van de Nederlanders van 16 tot 65 jaar heeft geen of weinig ervaring met de computer. Onder Nederlanders van 55 jaar en ouder is dit zelfs zo'n 20%. Van de laaggeletterden in Nederland kan ruim 30% niet goed omgaan met een computer. Deze mensen kunnen onvoldoende zelfstandig digitaal informatie opzoeken en verwerken op een veilige manier. Deze mensen kunnen terecht bij het DigiTaalhuis Montferland.

De activiteiten op het gebied van digitale vaardigheden vallen onder de noemer 'Durf Digitaal'. Bibliotheek Montferland werkt samen met SeniorWeb Montferland en Welcom.

Collectie en faciliteiten

In de bibliotheek heeft iedereen toegang tot computers en internet. Op de computers zijn online cursussen te volgen op gebied van digitale vaardigheden. Een voorbeeld hiervan is het aanbod van SeniorWeb.

Via de Digidingen-desk kunnen jongeren informatie vinden over digitale zaken die ze moeten regelen bij verschillende overheidsorganisaties (voor jongeren van 12-18 jaar).

Hulp in de bibliotheek

Bezoekers krijgen in de bibliotheek waar mogelijk hulp bij digitale vragen (denk bijvoorbeeld aan hulp bij printen of de online bibliotheek). Vaak kan een bibliotheekmedewerker helpen. Vrijwilligers van SeniorWeb Montferland helpen bij vragen waar meer kennis of tijd voor nodig is. Die hulp is in de bibliotheek of bij mensen thuis. Hulpvragen gaan bijvoorbeeld over het opschonen van een computer, het aansluiten van printers en advies bij de aanschaf van een computer.

Informatiepunt Digitale Overheid

Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) is een eerste aanspreekpunt voor algemene vragen over de (digitale) overheid. Speciaal opgeleide bibliotheekmedewerkers denken mee en verwijzen door naar lokale samenwerkingspartners of overheidsinstanties.

In het najaar van 2020 is de low profile opening van het IDO in Bibliotheek Didam. In de loop van 2021 start het IDO ook in 's-Heerenberg. Inmiddels is het IDO op beide locaties een vaste waarde geworden waar mensen met allerlei vragen komen, bijvoorbeeld over inloggen met DigiD, een afspraak maken bij de gemeente en over juridische informatie. De bibliotheek verwijst de klanten zo warm mogelijk door naar de juiste plek. In 2023 zijn er 123 hulpvragen.

Belastingaangifte

Twee gespecialiseerde vrijwilligers helpen in de bibliotheek bij de (online) belastingaangifte. Ze zijn in maart en april beschikbaar voor leden en niet-leden. Aan de hulp zijn geen voorwaarden verbonden. De hulp bij belastingaangifte is in Didam op afspraak. In 's-Heerenberg is er iedere week een inloopsprekkuur. In 2023 helpen de specialisten 119 mensen.

SeniorWeb Montferland

Bibliotheek Montferland is een SeniorWeb leercentrum met leslocaties in Bibliotheek Didam en Bibliotheek 's-Heerenberg. Leden en niet-leden kunnen in beide vestigingen terecht bij SeniorWeb voor digitale vragen en om digitale vaardigheden op te doen.

Eens in de maand is er in iedere vestiging een Digitaal café waarbij een specialist een korte inleiding geeft over een digitaal onderwerp. Na de inleiding is er tijd om vragen te stellen en elkaar te ontmoeten. In januari 2023 zijn er op beide locaties computervraagdagen.

Via een landelijk samenwerkingsverband van SeniorWeb en de Bibliotheek kan iedereen gratis gebruik maken van online SeniorWeb cursussen. Deelnemers registreren zich in de bibliotheek. SeniorWeb Montferland geeft op verzoek ondersteuning bij cursussen.

Cursussen en workshops

Bibliotheekleden en -bezoekers kunnen gratis meedoen aan de cursus Klik&Tik. Daarnaast zijn er workshops op het gebied van de digitale overheid (DigiSterker) en digitale zorg (DigiVitaler). Nieuw in 2023 zijn de workshops van de DigiDoeners (zie kader hiernaast).

Bij activiteiten in de bibliotheek is er vaak ook een digitale workshop. Soms sluiten bestaande activiteiten aan bij een thema (zoals bijvoorbeeld een workshop van de DigiDoeners in de Maand van de Geschiedenis). Soms zijn er extra activiteiten (zoals een workshop van een specialist van SeniorWeb voor de Vermeer-tentoonstelling).

Klik&Tik

Cursisten werken onder begeleiding van een docent in hun eigen tempo aan hun digitale vaardigheden. Ze leren via een online programma omgaan met computer en internet. Er zijn 6 programma's: de start, de basis, het internet op, de tablet (android of iPad), samen op 't web en veilig online.

DigiSterker

Bij de workshops van DigiSterker leren deelnemers werken met de elektronische overheid; aan de orde komen DigiD, informatie zoeken en vinden, gebruik van een Mijn omgeving, de website van de gemeente en andere overheidsinstanties.

DigiVitaler

Contact met de huisarts of het ziekenhuis verloopt steeds vaker digitaal via smartphone, tablet of computer. Bij de workshops van DigiVitaler maken deelnemers kennis met digitale zorg en gaan ze ermee werken. De workshops gaan bijvoorbeeld over het patiëntendossier.

DigiDoeners

De DigiDoeners gaan in workshops samen aan de slag met verschillende digitale onderwerpen. Het zijn leerzame, maar vooral ook gezellige en actieve workshops. Na een korte uitleg gaan deelnemers direct iets doen

In 2023 starten de DigiDoeners. Workshops van de DigiDoeners zijn los van elkaar te volgen. Elke maand is er een ander onderwerp dat centraal staat. De uitleg over wat deelnemers gaan doen is zo kort mogelijk; ze gaan gelijk aan de slag. Deelnemers leren door te doen. De onderwerpen zijn praktisch en laagdrempelig.

DigiDoeners wandelen met Google maps

In juli 2023 is de eerste feestelijke workshop van de DigiDoeners. Deelnemers krijgen daarom allemaal een goodiebag met onder andere een waterflesje. Ze kunnen dat flesje gelijk gebruiken bij de eerste workshop. Bij de workshop krijgen ze kort uitleg over Google maps, daarna gaan ze wandelen met behulp van deze app.

Bij de andere workshops van de DigiDoeners ontdekten deelnemers onder meer online spellen en maakten ze een digitale kerstkaart.

Bibliotheek Didam

Waverlo 1
6942 RG Didam

Telefoon: 0316 – 221184

Bibliotheek 's-Heerenberg

Oudste Poortstraat 24
7041 AR 's-Heerenberg

Telefoon: 0314 – 667053

info@bibliotheekmontferland.nl
www.bibliotheekmontferland.nl

*Bekijk op onze website het jaar in cijfers,
de meest gelezen boeken en de meest
gebruikte online bronnen.*